

МАКСЪ ХАЙНДЕЛЬ

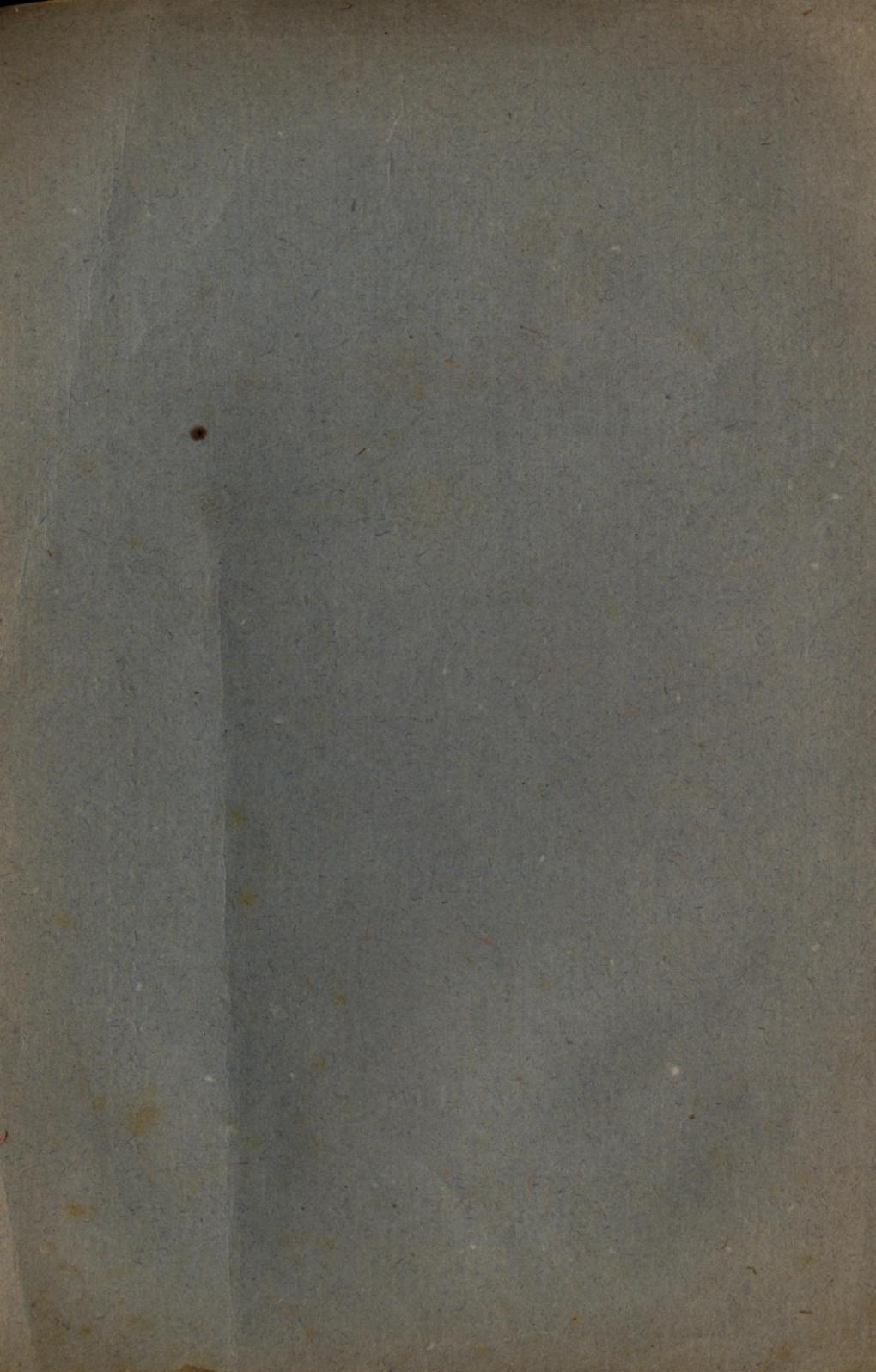
ВЪЗПИТАНИЕТО НА ДЕТЕТО

СПОРЕДЪ РОЗЕНКРОЙЦЕРИТЪ

Цена 10 лева

ИЗДАТЕЛСТВО „БРАТСТВО“ — СЕВЛИЕВО

МАКСЪ ХАЙНДЕЛЬ

**ВЪЗЛИГАНИЕТО НА ДЕТЕТО
споредъ Розенкройцеритъ**

(Безплатно приложение на в. „Братство“)

Преводъ отъ английски

СЕВЛИЕВО

1932

Предговоръ

Въ областта на възпитанието сѫ работили редица величани на човѣшкия духъ, като Фроубель, Песталоци, Коменски, Русо, Толстой и други, завещали на човѣчество безценни достижения въ тази област. Благоговѣйки предъ тѣхното велико дѣло, предъ тѣхната беззаетна преданност и идеализъмъ въ дѣлата на възпитанието, ний не можемъ, все пакъ, да не отбѣлежимъ, че човѣшкия духъ, вървейки безспирно напредъ, носейки ни все по-нови и по-нови нѣща въ всѣка област на живота, може да ни донесе и нови, неподозирани до сега истини, застѣгащи развитието на човѣка, а съ това и неговото възпитание.

Благодарение на всеобгрѣщащата и всепроникваща окултна наука, която хвърля нова свѣтлина въ всички области на живота, възпитанието на детето днесъ се намира предъ нови хоризонти. Това, което не е било известно и на великите класици въ областта на педагогиката, днесъ се разкрива на всички отъ надарените съ ясновидство, проникващи дълбоко задъ външните форми, учители на окултизма.

Единъ отъ тѣхъ е Максъ Хайндель, основател на Розенкройцерското Братство, съ седалище въ Калифорния. Между най-разностраницата си работа за издигане съзнанието на човѣчество и за подтикването му напредъ по пътя на еволюцията, той е работил и въ областта на възпитанието, гдето хвърля съвсемъ нова свѣтлина, разкривайки ни законите и периодите на развитието на детето до пълновѣрастенъ човѣкъ, закони и периоди, непознати на днешната педагогика.

Може би мнозина ще погледнатъ съ съмнение и недовѣрие къмъ тия истини, и, не можейки да ги провѣрятъ веднага, ще ги отрекатъ напълно. Хората сѫ изобщо недовѣрчиви и упорити, особено когато предъ тѣхъ се разкрива една нова истина. Но все по-близко и по-близко идва времето, когато великата Окултна Наука, всепроникващата мѫдрост на вѣковете, ще успѣе да разкъжса завесата на невидимото предъ хор-

скитъ очи, да разбули скритата до сега за тъхъ тайна на живота, и да имъ покаже живота — човъка и същта — такива, каквито съ — безъ илюзии, безъ покривки, безъ измами.

Тогава и въ науката за възпитанието ще влезят като основни стълбове истините за окултното развитие на човъка, за неговите невидими носители — тъла, и за неговото четворно раждане — раждане на физическото тъло, следъ деветмесечния периодъ на бременността, раждане на етерното тъло, проводникъ на жизнената съграждаща сила, на седмата година, раждане на астралното тъло, проводникъ на чувствата, желанията и страстите, на четиринадесетата година, и раждането на умственото тъло — проводникъ на самостоятелната, независима мисъль, на двадесет и първата година.

Свѣтлина, повече свѣтлина е нуждна въ областъта на възпитанието.

Преводача

ГЛАВА I.

Възпитанието на детето

Едва ли има нѣщо отъ по-голѣмо значение за живота, отколкото възпитанието на детето. Първата задача на мѣдритѣ родители, които желаятъ да дадатъ на детето си всички добри условия, е да започнатъ, преди раждането още, даже преди зачатието, да отправятъ въ молитвено настроение своите мисли къмъ важната задача, която сѫ предприели. Тѣ трѣбва да се погрижатъ щото съединението, което ще даде началото на плода, да стане подъ тѣзи звездни влияния, когато луната минава презъ единъ знакъ, способенъ да изгради силно и здраво тѣло; сѫщевременно, тѣхните тѣла трѣбва да бѫдатъ въ най-доброто възможно физическо, умствено и духовно състояние. Тогава, въ продължение на периода на бременността, тѣ трѣбва да държатъ постоянно предъ своето умствено око идеала, картина на единъ здравъ и полезенъ животъ за идвашето сѫщество.

Следъ като раждането е вече станало, колкото е възможно по-скоро тѣ трѣбва да съставятъ хороскопа на детето, **защото мѣдриятъ родителъ е сѫщо и астрологъ**. Ако родителитѣ не могатъ да съставятъ хороскопа сами, тѣ могатъ поне да проучатъ звездните знаци, което ще имъ даде възможностъ да разбератъ добре това, което астрологътъ имъ казва; но въ никакъ случай тѣ не бива да се обрѣщатъ за помощъ къмъ нѣкой професионаленъ астрологъ, който прости туира съ науката за пари, но да потърсятъ астрологъ съ духовни разбирания, макаръ и това търсene да имъ отнеме известно време. Въ рожденната карта (хороскопа) на детето могатъ да бѫдатъ ясно прочетени сила та и слабостъта на неговия характеръ. Следователно, родителитѣ ще имать възможността да поощряватъ доброто и да употребяватъ навреме нуждните средст-

ва за отстраняване на злото, преди още лошите наклонности да съж се проявили въ действителност; и по такъвъ начинъ тъ ще могатъ до голѣма степенъ да подпомогнатъ идвашето същество да превъзмогне своите слабости.

Следъ това, родителите тръбва да помнятъ, че това, което тъ наричатъ „раждане“, е раждане само на видимото физическо тѣло, което е родено и достига до пълната си проява и развитие въ много по-кратко време, отколкото невидимите носители (тѣла) на човѣка, защото то, физическото тѣло, има задъ себе си по-дълга еволюция. Както зародиша е запазенъ отъ съприкосновение съ видимия свѣтъ, бидейки вложенъ въ покровителствующата го майчина утроба презъ периода на бременността, така също по-изтънченитѣ, по нежните носители (тѣла), сѫ вложени въ съответни обивки, съставени отъ етерна или астрална материя, които ги покровителствуваха до тогава, когато тъ сѫ вече достатъчно зрѣли и способни да издържатъ условията на външния свѣтъ.

Презъ време на ранните години на детството, силитѣ, които действуватъ въ връзка съ отрицателния полюс на отражаващия етеръ, сѫ извѣнредно дейни. Най-чистите измежду нашите деца сѫ ясновидци до деня, до когато тъ оставатъ въ едно състояние на безгрѣшна невинност. Също така лемурийцитѣ, които бѣха също невинни и чисти, притежаваха едно вътрешно схващане, което имъ даваше само смѣтна, неясна идея за външната форма на даденъ предметъ, но проникваше и освѣтляваше напълно неговата вътрешна страна, неговата душа тъй да се каже, чрезъ духовното прозрение, родено отъ невинността и чистотата. По същия начинъ, въ своите ранни години, децата могатъ да „виждатъ“ висшите свѣтове, и тъ често съ свойствения си детски говоръ разправятъ за това, което виждатъ, докато присмѣхитѣ на тѣхните възрастни близки или наказанието заради „измисляне на лжеци“ ги заставятъ да мълчатъ.

Жалко е, че малките биватъ заставени да лъжатъ или накрай да отричатъ истината, поради невѣрието на тѣхните „мѣдри“ — родители. Даже изследванията на „Дружеството за психични изследвания“ сѫ доказали, че

децата често иматъ невидими другари въ игритѣ си, които често ги посещаватъ докато сѫ нѣколко годишни. Въ теченіе на тѣзи години ясновидството на децата е отъ сѫщия негативенъ, пасивенъ характеръ, както това е съ медиумитѣ.

Сѫщото нѣщо е и съ силитѣ, действуващи въ астралното тѣло, (тѣлото на желанията, на чувствата). Пасивната способность за възприемане на физически затруднения е на лице, обаче чувството, емоцията почти напълно липсватъ. Детето, наистина, ще прояви известно чувство и при най-малките въздействия, обаче трайността на това чувство е само моментална. То е съвършенно повърхностно. Явно е, че негативните качества сѫ активни въ новороденото сѫщество, обаче преди то да стане способно да действува посрѣдствомъ различните си носители, нужно е положителните качества да бѫдатъ развити.

Детето има връзка съ ума, и все пакъ е неспособно за самостоятелна умственна дейност. То е извѣнредно чувствително по отношение на силитѣ, действуващи върху отрицателния полюсъ на ума, и вследствие на това е подражателно и възприемчиво.

Не трѣбва да си въобразяваме, че когато малкото тѣло на едно дете е родено, то процесътъ на раждането е завършенъ. Човѣшкиятъ духъ, (азъ-тъ, истинскиятъ човѣкъ), бидейки съградилъ много физически тѣла въ миналото, бързо съгражда това тѣло и сега, обаче жизненото (етерно) тѣло е по-кжсна придобивка на човѣка. По тази причина ний не сме толкова опитни въ съграждането на този носител. Следователно, нужно е повече време за съграждането на жизненото тѣло споредъ наличния образецъ отъ свободните етерни материали, и затова то не е родено преди седмата година, или до времето когато детето смѣня първите си зѣби. Тѣлото на желанията (астралното тѣло) е една още покжсна придобивка на сложното човѣшко сѫщество и не се ражда по-рано отъ четиринаадесетгодишната възрастъ, т. е времето на половата зрѣлост; докато пѣкъ умѣтъ, който прави човѣка човѣкъ, не се ражда преди двадесет и първата година. Въ закона тази възрастъ се счита като най-ранното време, въ което индивида е способенъ да упражнява своята свобода.

Вземайки предъ видъ влиянието, което раждането на различните носители на човѣка има върху неговия животъ, ний можемъ да кажемъ: макаръ че при раждането на детето неговите органи сѫ вече образувани, основните линии на тѣхното растене и развитие, обаче, се опредѣлятъ въ течението на времето отъ раждането до седмата година, т. е. до поникването на вторите зъби. Органите на чувствата взематъ известни опредѣлени форми, които запазватъ завинаги своята основна структурна тенденция и опредѣлятъ линията на тѣхното развитие въ една или друга посока. Следъ това тѣ растатъ, но това растене следва винаги линиите, легнали въ неговата основа въ продължение на първите седемъ години, и грѣшките или пропускането на благоприятните условия въ продължение на този периодъ, не могатъ никога да бѫдатъ поправени въ посетнешния животъ. Ако членовете и органите на тѣлото сѫ могли да получатъ своите правилни форми, цѣлиятъ по-сетнешенъ растежъ ще бѫде хармониченъ; ако обаче е станала нѣкаква деформация, то малкото тѣло ще бѫде по-вече или по-малко уродливо. Ето защо, възпитателя е дълженъ да даде нуждните благоприятни условия на детето въ този периодъ, както природата прави това до раждането, защото само това ще може да даде на чувствителния организъмъ правилна на-сока за неговия бѫдещъ растежъ.

Понеже звукът е творецъ, както на великото, така и на малкото, ний лесно можемъ да схванемъ, че ритъма може да има грамадно влияние върху израстващия детски организъмъ. Въ първата глава на своето Евангелие апостолъ Иоанъ изразява мистически тази идея съ тѣзи хубави думи: „Въ начало бѣ СЛОВОТО . . . и нищо отъ това, което е, не стана безъ него . . . и словото стана пълътъ“. „Словото“, това е ритничния звукъ, който излиза отъ Твореца, отразенъ въ цѣлата вселена, и управляващъ безброй милиони отъ атоми, изграждайки съ тѣхъ онова безкрайно разнообразие отъ форми и образи, които ние виждаме около себе си. Планината, майското цвѣте, мишката и човѣка сѫ еднакво въплощение на това велико Космично Слово, което и сега звучи изъ цѣлата вселена, което и сега твори и вѣчно ще твори, макаръ и недолавяно отъ нашия ограниченъ слухъ. Но, макаръ и да нечуваме-

той чудесенъ небесенъ звукъ, ний можемъ да действу-
ваме върху малкото детско тѣло чрезъ посрѣдството
на земната музика. Детскитѣ пѣсни често биватъ безъ
смисъль, но въпрѣки това тѣ сѫ носители на чудотво-
ренъ ритъмъ, и колкото повече едно дете е учено да
ги повтаря и пѣе, да танцува и ходи съобразно съ то-
зи ритъмъ, колкото повече музика е вложена въ
всѣкидневния животъ на детето, толкова по-силно и
здраво ще бѫде неговото тѣло за въ бѫдеще.

Има два девиза, приложими по отношение на то-
зи периодъ, единия за детето, другия за родителитѣ:
ПРИМѢРЪ и **ПОДРАЖАНИЕ**. Нѣма сѫщество подъ
небето, което да е повече подражателно отколкото
малкото дете, и неговото поведение въ по-кжсните го-
дини ще зависи отъ примѣра, даденъ му отъ неговите
близки въ ранните години на детството. Всѣко нѣщо
отъ заобикалящата детето срѣда оставя върху него своя
отпечатъкъ за добро или за зло, и ний трѣбва винаги
да помнимъ, че нашитѣ и най-незначителни действия
могатъ да донесатъ непоправимо зло или неоценимо
добро въ живота на нашите деца, и че **НИЙ НИКОГА**
не трѣбва да правимъ въ присѫтствието на дете-
то нѣщо, за което ний не желаемъ напълно да
бѫде повтаряно отъ него. Безсмислено е да го
учимъ или да го морализираме презъ този периодъ: то
нѣма умъ, то нѣма разсѫдъкъ. **ПРИМѢРЪТЪ** е единствен-
ния учитель, отъ който детето се нуждае и на когото
то обръща внимание. То не може да се отзове, да ни
помогне при възпитанието му, освенъ чрезъ подражава-
нието, сѫщо тѣй, както водата не може да ни помогне
освенъ течейки надолу по наклона, защото този е
единствения неговъ методъ за растене въ тази епоха.
Да се учи на моралъ и разсѫдъжение е още рано; да се
прилагатъ тѣ сега, това е все едно да се изтръгне пре-
ждевременно едно дете вънъ отъ майчината си утроба.
Ако нѣкой би се опиталъ насилиствено да изтръгне ед-
но бебе изъ предпазващата го утроба, това ще има за
последствие смъртъта на детето, защото последното не
е още достатъчно пригодено за да може да издържи
съприкосновението на физическия свѣтъ. Въвъ трите
седемгодишни периода, които последватъ раждането,
невидимите сѫщества сѫ още въ утробата на Майката-

Природа. Ако ний учимъ едно дете въ неговата крехка възрастъ да запаметява или да мисли, или ако възбудждаме неговите чувства и емоции, ний фактически разкъждаме предпазващата го утроба на природата, и резултатитѣ отъ това ще бѫдатъ сѫщо тѣй-страшни, само че въ друга областъ, както това е съ насиленственото преждевременно раждане. Децата-чудо обикновено ставатъ мѫже и жени съ по-низка отъ обикновенната интелигентностъ. Ний не трѣбва да пречимъ на детето да учи или да мисли по свое собствено желание, но ний не трѣбва да го подтикваме къмъ това, както нѣкои родители често правятъ, за да задоволятъ своята собствена гордостъ. Всичко, което детето може да достигне въ областта на мисълта, идеитѣ и въображение, трѣбва да дойде отъ самото него, сѫщо така, както очитѣ и ушиятѣ се отварятъ още преди раждането на физическото тѣло.

На детето трѣбва да бѫдатъ давани играчки, съ които то би могло да упражнява своята способность за подражание — нѣщо по близко до живота му, или една кукла, на която разнитѣ части сѫ съединени така, че да може да бѫде поставяна въ различни положения, и нека детето бѫде оставено да я изправя и т. н. само; по този начинъ то упражнява своята формираща сила по правиленъ начинъ. Дайте на момчето инструменти, модели и глина. Никога не давайте на детето нѣщо напълно завършено, съ което то да не може нишо да прави, освенъ да го гледа. Това нѣщо му отнема възможността да мисли и действува самъ, а грижата и целта на възпитателя презъ това време винаги трѣбва да бѫде да създава условия за хармонично развитие на физическите органи на детето.

По отношение на храненето въ този периодъ трѣбва да бѫдатъ положени сериозни грижи, защото здравиятъ или пъкъ нездравиятъ, неестественъ апетитъ въ по-сетнешния животъ ще зависи отъ това какъ е хранено детето презъ време на първия седемгодишенъ периодъ. Сѫщо и тута примѣрътъ е най-голѣмиятъ учителъ. Силно подправенитѣ ястия вредятъ на организма; колкото по проста е храната и колкото повече ни подтиква и приучва къмъ дѣвчене, толкова по-голѣмо е нейното влияние за създаването на единъ здравъ апе-

тивъ, които ще ръководи човѣка въ живота и ще му даде тѣлесно здраве и подвиженъ умъ, които сѫ непознати за лакомеца. Нека обаче нѣмаме едно ястие за нась, а друго за детето. По този начинъ ний го предпазваме да не яде известни храни въ дома, но сѫщевременно създаваме въ него една жажда за непозволеното, която ще тѣрси своето задоволяване когато детето стане достатъчно възрастно, за да има своя собствена воля. Подражателната способност тогава ще изяви своето сѫществуване. Следователно, нуждно е всѣки родител да помни непрестанно, че отъ сутринь до вечеръ върху него сѫ отправени вѣчнобдящите очи на детето, очакващо го да действува, за да може да последва неговия примеръ.

По отношение на облеклото, ние трѣбва винаги да гледаме всѣка дреха да бѫде въ естествена съответно ръста на детето голѣмина и да бѫде смѣняна преди да стане тѣй-малка, че да започне да притеснява детето. Много неморални навици, които сѫ погубили единъ животъ, сѫ били първоначално събудени чрезъ непрестанното тѣркане на твърде тѣсните дрехи, особено при момчетата. Неморалността е една отъ най-страшните и най-мѣжно изцерими язви на нашата цивилизация. За да предваримъ нашето дете отъ тази опасност, нека внимаваме въ това отношение и нека се стараемъ по всѣкаквъ начинъ да запазимъ детето несъзнателно за своите полови органи, до седмата му година. Тѣлесното наказание е сѫщо тѣй извѣнредно силно срѣдство за възбуждане на половото естество (което, въ подрастващето момче, е вече почти вънъ отъ всѣкаквъ контролъ) и трѣбва да бѫде на всѣка цена избѣгвано.

По въпроса за възпитанието на темперамента грамадно влияние оказватъ цвѣтотвѣти, обаче тукъ трѣбва се знае не само влиянието на цвѣтотвѣти, но и това на тѣхните допълнителни цвѣтове, защото последните именно действуватъ върху организма на детето.

Съ навършването на седмата година, етерното тѣло на детете е вече достатъчно развито и усъвършенствувано, за да може да допусне и приема влияниета на външния свѣтъ. То захвѣрля своята етерна предпазна обшивка и започва своя самостоятеленъ животъ.

И чакъ сега вече настъпва времето, когато възпитателът може да работи върху етерното тѣло и да му съдействува за формирането на паметта, съзнанието, добри навици и хармониченъ темпераментъ. АВТОРИТЕТЪ и УЧЕНИЧЕСТВО, това сѫ двата девиза на тази епоха, когато детето вече ще изучава значението на нѣщата. Въ случаи, когато имаме едно преждевременно развито дете, ние не трѣбва да се стараемъ да го подтикваме къмъ такова усилено изучване, което ще изисква грамадни умствени усилия. Децата — чудо, преждевременно и прекомѣрно развититѣ деца, както по-горе забелязахме, израстватъ като възрастни мжже и жени, чито умствени способности сѫ по-долу отъ срѣдното ниво. Детето трѣбва да бѫде оставено да следва своята собствена склонност въ това отношение. Наблюдателната му способность трѣбва да бѫде култивирана: то трѣбва да бѫде възпитавано предимно съ живи примѣри. Нека то види пияницата и узнае порока, който го е довель до това състояние; посочете му следъ това разумния, добрая човѣкъ, и обрисувайте предъ него единъ високъ идеалъ. Въ този периодъ детето трѣбва да бѫде подгответо да владѣе силата, която сега се пробужда въ него, и която въ последствие ще го направи способно да продължи своя родъ. То не трѣбва да бѫде оставено да черпи знание по този въпросъ отъ съмнителни източници, защото родителите избѣгватъ да му изяснятъ това, поради чувството на една крико разбрана скромность. На възпитателя се пада наложителния дѣлъ самъ той да освѣти детето. Да не направи това, значи да остави детето слѣпо всрѣдь безброй изкушения и примки съ единственото увещание да се не спѣне. Скжсвайте преврѣзката най-после; тя и безъ това ще падне.

За тази цѣль можемъ да вземемъ едно цвѣте, като предметъ на единъ урокъ, отъ който децата, отъ най-малкото до най-голѣмoto, ще могатъ най-добре да получатъ нуждното знание въ формата на една приказка. На децата може да се каже че цвѣтятa, както хората, си иматъ свои семейства, безъ да бѫдатъ затруднявани съ разнитѣ ботанически термиини, макаръ че родители-тѣ трѣбва да познаватъ до известна степень елементарната ботаника. Покажете на децата нѣколко цвѣтя.

Кажете имъ: „Това е едно цвѣтно семейство, въ което има само момчета (тичинковъ цвѣтъ), а това е другъ цвѣтъ, въ който има само момичета (пестиковъ, плодниковъ цвѣтъ). А ето пъкъ единъ, въ който има едновременно и момчета и момичета (цвѣтъ, въ който има и тичинки и плодници). Покажете имъ прашеца въ прашниковите торбички. Кажете имъ че тѣзи малки цвѣтни момчета сѫ сѫщо както момчетата въ човѣшките семейства; че тѣ сѫ смѣли, обичатъ приключениета и чувствуваха нужда да излѣзятъ навънъ въ свѣта, да взематъ участие въ борбата на живота, докато пъкъ момичетата (плодниците) си оставатъ дома. Посочете имъ пчелитѣ съ натрупания на крачката имъ цвѣтенъ прашецъ и имъ обяснете, какъ малките цвѣтни момчета се качватъ, както древните рицари, на тѣзи крилати коне, и отиватъ въ свѣта да търсятъ въ омагьосания замъкъ царкинята (яйчника, намиращъ се въ плодника); какъ малките прашинки, цвѣтните момчета-рицари, съ усилие минаватъ презъ плодника и достигатъ до яйцето. Тогава разкажете имъ, че това значи че рицарътъ и царкинята сѫ се оженили, че тѣ заживѣватъ завинаги щастливо и ставатъ родители на много малки цвѣтя, момчета и момичета. Когато схванатъ напълно това, тѣ ще могатъ да разбератъ и процеса, по който животните и човѣка се явятъ на свѣта, защото разлика тута нѣма; едното е тѣй-чисто, невинно и свѣто, както е и другото. И малките деца, получили по този путь нужното освѣтление, винаги ще чувствуваха едно уважение къмъ творческата функция, обяснена имъ по най-добрния възможенъ начинъ.

Този разказъ може да бѫде разнообразенъ и украсенъ споредъ фантазията на възпитателя и може отпосле да бѫде допълненъ съ приказки за птици и животни.

Той ще събуди въ детето разбирането произхода на неговото собствено тѣло, обличайки любовната историята на мама и татко съ всичката романтичност на цвѣтните момичета и момчета и нѣма да допусне и най-малката мисъль за нѣщо нечисто, въ връзка съ раждането, въ ума на детето. Когато едно дете е вече освѣтлено по този начинъ, то е добре подгответо за раждането на астралното тѣло, което става въ периода на половото съзряване.

За да може, обаче, подрастващето дете да извлече надлежната полза отъ възпитанието, давано му отъ родители и учители необходимо е то да ги обожава, да чувствува най-голъмо уважение и възхищение къмъ тъхъ и тъхната мъдрост. Нуждно е, следователно, да се държимъ така, че то завинаги да запази въ себе си тъзи чувства; защото, ако детето вижда у нась несеризност, ако то чува лекомислени думи и наблюдава необмислени постежки, то съ това ние го лишаваме отъ най-голъмата опора въ живота, лишаваме го изобщо отъ въра и довърие въ другитъ. Въ тази именно възраст се формиратъ циницитъ и скептицитъ. Ний сме отговорни предъ Бога за тъзи животи, повърени на нашите грижи, и ний ще отговаряме предъ Закона за Причинността (Карма) ако пропуснемъ, поради небрежност, да насочимъ къмъ правия пътъ първите стежки на едно дете; и винаги примърътъ има много по-голъмо значение, отколкото съветитъ.

Тукъ тръбва да се вземе подъ внимание и въпроса за наказанието; то действува винаги извънредно силно за възбуждане на половото влечеие и затова тръбва най-старателно да се избъгва. Престъпление е да се налага тълесно наказание на едно дете отъ каквато и да било възрастъ. Силата не е и не може да бъде право, и като по силни, родителите винаги тръбва да бъдатъ състрадателни къмъ по-слабите. Нѣма такова упорито дете, което да не отговори, по закона за резонанса, на добритъ постежки или пъкъ на отнемането сво бодата му поради непослушание. Нека родителътъ погледне на това отъ гледището на детето. Какъ ще се чувствува ний днесъ, ако бѣхме заставени да живѣемъ съ нѣкого, отъ чийто авторитетъ не можемъ да се освободимъ, който е много по силенъ отъ нась, и чии то удари ний тръбва да търпимъ всѣки денъ? Премахнете само наказанието и голъма частъ отъ обществено то зло ще изчезне само въ едно поколѣние. Ний признаваме факта, че боятъ сломява духа на едно куче напримеръ, и много съжаляваме, че нѣкой хора, по същия начинъ, биватъ възпитани въ страхъ, вместо въ смѣлост, биватъ наплашени отъ малки и оставатъ завинаги безволни. Голъма частъ отъ това са дължи на ударитъ, безжалостно написани на индивида презъ време

ме на неговото детинство, защото за голъмо съжаление, нѣкой родители считатъ за своя длѣжностъ въ живота да сломятъ духа на децата си съ помощта на камшика. Родителите могатъ да ограничатъ до голъма степень злото като ржководятъ желанията на децата си по пажия, соченъ отъ тѣхния здравъ разумъ, така, че да имъ помогнатъ да станатъ смѣли, свободни, а не страхливи, нѣщо което ще имъ създава непрестанни огорчения въ течение на цѣлия имъ животъ. Ето защо, никога не бийте детето. Когато наказанието се налага, то поправяйте децата чрезъ лишаване отъ благосклонность и чрезъ отнемане на нѣкой тѣхни привилегии.

Астралното тѣло се ражда къмъ четиринаесетата година, по време на половото съзряване. Когато „Азътъ“ е привършилъ своя денъ въ училището на живота, центробѣжната сила на отблъсването го заставя да захвѣрли физическото си тѣло при смъртъта и остава облѣченъ въ астралното тѣло, което е следващето по плътност на материята, отъ която е съградено. Тогава на мирайки се въ чистилището, най-грубата астрална материя, натрупана постепенно презъ земния животъ като въплощението на най-низшитъ желания, бива пречистена отъ сѫщата центробѣжна сила. Въ по-висшитъ сфери владѣе само закона за привличането и задържа доброто чрезъ центростремителната сила, която притегля всѣко нѣщо отъ периферията къмъ центъра.

Тази центростремителна притегателна сила действува и тогава когато „Азътъ“ отива къмъ ново въплощението. Ний знаемъ, че е много по-лесно да хвѣрлимъ единъ камъкъ отколкото едно перо. Следователно, по-грубата материя се захвѣрля навѣнъ следъ смъртъта чрезъ силата на отблъсването и по сѫщата причина по-грубата материя която въвъ възвръщащия се „Азъ“ въплощава тенденцията къмъ злото, бива увеличана навѣtre къмъ центъра отъ центростремителната сила, съ този резултатъ, че когато едно дете е родено, всичко най-добро и чисто въ него излиза на повърхността. Латентното, скритото зло обикновено не се проявява до раждането на астралното тѣло, когато теченията на последното започватъ да се стремятъ на вънъ отъ центъра. Това е времето, когато чувствата и страстите започватъ да упра-

жняватъ своето влияние върху младежа или девицата, понеже утробата, обвиквата отъ астрална материя, която до тогава обгръщаше формиращето се астрално тѣло, е вече премахната. Когато желанията и чувствата сѫ вече развързани, тѣй да се каже, детето навлиза въ най-опасния периодъ на своя животъ, времето на паменната младостъ отъ четиринадесетата до двадесетъ и първата година, защото тогава астралното тѣло се развива, расте, а умътъ още не се е формиралъ, за да може да действува като спирачка. То е въ повечето случаи едно време на изпитания, и този младежъ, който е свикналъ да гледа съуважение на своите родители и учители, ще бѫде по-добре подгответъ за него, защото тѣ ще му бѫдатъ една подкрепа противъ напора на чувствата. Ако младежътъ е свикналъ да се отнася съдовѣrie къмъ думитѣ и обясненията на своите по-възрастни близки и ако тѣ сѫ му дали добри наставления, той ще е пробудилъ вече въ себе си естественото чувство къмъ истината, което ще му бѫде сигуренъ водачъ; доколкото той е пропусналъ да направи това, дотолкова ще бѫде склоненъ да върви по течението.

Въ по раннитѣ си години детето гледа на себе си като принадлежащо къмъ дадено семейство и е подчинено на желанията на родителите си, много по-вече, отколкото следъ четиринадесетата си година. Причината за това е тази: въ нероденото още дете, а сѫщо така и въ малкото дете, има една жлеза, наречена тимусна жлеза, която се намира при гърлото и е много голѣма до раждането, следъ него тя започва постепенно да намалява презъ детските години, докато най-после съвършенно изчезва, по рано или по-късно, споредъ характера на детето. Анатомицитѣ сѫ били много затруднени при опредѣляне функциите на тая жлеза и до днесъ не сѫ дошли до нѣкакво точно опредѣлено заключение, обаче приема се, че до образуването на костния мозъкъ въ коститѣ на детето, последното не е способно да произвежда своя собствена кръвъ и че тимусната жлеза съдѣржа особенна есенция, взета още отъ родителите, съ която детето се поддържа докато стане способно да си произвежда само кръвъ. Тая теория е приблизително върна, и понеже семейната кръвъ тече въ жилитѣ на детето, то гледа на себе си като на-

една част от семейството, а не като на отдъленъ индивидъ. Но отъ момента, когато то започва да произвежда своя собствена кръвъ, „азътъ“ започва да заявява за своето съществуване. То не е вече „татковото момиченце“ или „маминото момченце“, то има свое собствено, индивидуално „азъ“. Тогава вече настъпва критическия периодъ, въ който родителите ще жънатъ това, което също постигатъ. Умътъ още не е формиранъ (умственото тѣло не е родено) нищо не може да задържа въ подчинение чувствената природа на детето и затова много, извѣнредно много, зависи отъ това, какъ е било възпитавано детето въ по раннитѣ му години и какви примѣри също му били давани. Въвъ това време себеутвърждаването, чувството че „азъ съмъ азъ“ е много по-силно отколкото въ което и да било друго време, и, следователно, авторитета трѣбва да отстъпи мястото си на увещаването. Сега е вече времето, когато детето трѣбва да биде оставено самостоятелно да проучава нѣщата и така да си съставя свои индивидуални мнения. Нека винаги му обръщаме внимание върху необходимостта да проучава колкото се може по-добре нѣщата преди да вади заключенія отъ тѣхъ, а също и върху факта, че, колкото по свободни, по-неоформени държи то своите схващания, толкова по-голяма възможност ще има да проучава нови факти и да събира нови познания.

Въ течението на периода на юношеството, родителите трѣбва да практикуватъ най голѣмата възможна толерантность, защото въ никое друго време на живота едно човѣшко същество не се нуждае толкова много отъ симпатия, съчувствие, както въ продължение на седемътъ години отъ четиринацесетата до двадесетъ и първата, когато буйно развиващето се чувство естество е още необуздано отъ зрѣлия умъ. Въвъ този периодъ детето, което е било възпитано споредъ както набелязахме до тукъ, ще има всички предимства, защото неговите родители ще представляватъ за него една сила, която ще му даде възможност безопасно да преживѣе това бурно време, докато достигне пълна възрастъ, двадесетъ и една година, когато умътъ е роденъ.

Проследявайки развитието на човѣшкия духъ въ течението на единъ животенъ цикъл — отъ раждането до смъртта и следъ нея до следующето раждане, ний виждаме, че единъ неизмѣненъ законъ управлява всѣка негова стѣпка и че той е винаги заобиколенъ отъ любящитѣ грижи на велики и славни Сѫщества, които сѫ сътрудници на Бога. Това знание е отъ извѣнредна важност за родителитѣ, защото правилното разбиране на развитието, което става презъ всѣки отъ седемгодишнитѣ периоди, имъ дава възможность да сътрудничатъ разумно на природата и така да изпълнятъ много по-добра дѣлга, си отколкото тия, които не познаватъ окултното учение на Розенкройцеритѣ.

ГЛАВА II

Наследственост и проблеми на детството

Много пъти ни е задаванъ въпроса: „Какъ обяснявате вий факта, че детето тъй-често наследява характерните черти на своите родители?“ — Ний го обясняваме, като заявяваме, че това не е фактъ. За нещастие, хората обичатъ да отдаватъ своите лоши черти на наследствеността, обвинявайки родителите си за своите собствени грѣшки, но сѫщевременно считайки за свое доброто, което се намира въ тѣхъ. Истината въ случая е, че природата на човѣка има две страни: едната е страната на формата, а другата — на живота.

По отношение на формата, както и обяснихме по-рано, въвъ зародиша, въ долната част на гърлото, точно надъ гръдената кость, има една жлеза наречена тимусъ, която е доста голѣма презъ време на бременността и която постепенно се атрофира колкото детето израства повече; тази жлеза изчезва преди или въ четиринацета година, обикновенно когато коститъ сѫ вече добре сформирани. Науката е твърде много озадачена по отношение функциите на тази жлеза и въ връзка съ това сѫ възникнали нѣколко теории. Една отъ тѣзи теории поддържа, че тази жлеза изработва материалитъ, нужни за образуването на червените кръвни тѣлца, докато коститъ на детето се развилятъ достатъчно, за да може то чрезъ тѣхъ да си произвежда само кръвните тѣлца. Тази теория е вѣрна.

Както изложихме въ предшествуващата глава, въ течение на първите години „азътъ“, който притежава детското тѣло, не го е овладѣлъ още напълно, не е още неговъ пъленъ господарь и поради това ние признаваме, че детето не е отговорно за своите дѣла, въ

всъки случай поне до седмата си година, а следът това срокъ се простира до четиринаесетата година. Въ продължение на това време то не е отговорно предъ закона за свой постъпки. И така тръбва да бъде, защото, „азът“, бидейки въ кръвта, може да действува самостоятелно само въ своя собствена кръв, така че докато кръвта въ детското тѣло е доставена отъ родителите, посредствомъ тимусната жлеза, детето не е станало още свой собственъ господаръ. По тая причина децата въ ранните си години не говорятъ обикновено за себе си като за „азъ“, но се отожествяватъ съ семейството си; тѣ сѫ „маминото момченце“ „татковото момиченце“. Малкото дете ще каже: „Мария иска“ това, или „Иванъ иска“ онова; но когато то стигне възрастта на половата зрѣлост и започне да изработва свои собствени кръвни тѣлца, тогава ний чуваме момчето или момичето да казватъ; „азъ искамъ“ това или „азъ искамъ“ онова. Отъ тукъ нататъкъ децата започватъ да отстояватъ своята самоличност и да се отдалечаватъ отъ семейството си. Понеже както кръвта така и тѣлото презъ време на детството сѫ наследени отъ родителите, то предразположенията на последните къмъ нѣкои болести се предаватъ и на децата имъ, не самитъ болести но само предразположението. Следъ четиринаесетата година зависи преди всичко отъ „азът“, отъ духът на детето, дали тѣзи предразположения, тѣзи наклонности ще се проявятъ въ действителност въ неговия животъ.

Отъ другата страна, по отношение на живота, на вътрешната сѫщност, ний тръбва да схванемъ, че човѣкътъ, мислящето сѫщество, идва на земята съ една определена умствена и нравствена природа, която е лично негова, а взема отъ свойте родители само материала за физическото тѣло, както по-рано обяснихме това. Ние сме притегляни отъ известни лица по закона на причинността (Карма) и по закона за асоциацията. Сѫщия законъ, който събира музикантите въ една концертна зала, комарджийтъ — при надбѣгванията и въ игралните домове, любознателните — въ библиотеките и т.н., кара сѫщо хората съ еднакви склонности, характери

и вкусове, да се раждатъ въ една фамилия. Така, когато чуемъ нѣкого да казва: „Да, вѣрно е че азъ съмъ отпуснатъ, обаче нашите хора никога не сѫ се залавяли съ сериозна работа; ний винаги сме били слуги“ — това показва че тукъ има подобие въ вкуса и склонностите, а не и нѣщо повече. Когато другъ казва: „О да, знамъ че съмъ ексцентриченъ, но азъ не мога да си помогна, това ми е по наследство“, — тукъ сѫщо играе роля закона за асоциацията (подобното подобно привлича). И колкото по-рано ний признаемъ това, че вмѣсто да правимъ отъ закона за наследствеността оправдание за нашите лоши навици, ний трѣбва да се стараемъ да ги победимъ и да изработимъ въ себе си добродетели, толкова по-добре ще бѫде за насъ. Ний не можемъ да признаемъ за основателно оправданието на пияницата, който казва: „Не, азъ не мога нищо да направя; всички около мене пиятъ“. Ние ще му кажемъ да се отстрани отъ тѣхъ колкото е възможно по-скоро и да прояви своята собствена индивидуалност. И ний трѣбва да убедимъ хората, да престанатъ да се криятъ задъ своите прадѣди, оправдавайки съ тѣхъ своите лоши навици.

ГЛАВА III.

Причините за детската смъртност

Има много причини за смъртта на децата. Ний ще посочимъ само нѣколко по-важни. Преди всичко, когато „азът“ се връща отново къмъ земния животъ, той бива привлечень къмъ известни опредѣлени условия на животъ, които сж пресмѣтнати така, че да ускорятъ неговото развитие и да му помогнатъ да ликвидира съ една част отъ своята Карма, (сѫдба), създадена отъ него въ предишнитѣ му сѫществувания на земята. Но когато въ живота на родителитѣ му станать такива коренни промѣни, че при новитѣ условия „азът“ нѣма възможность да почерпи нуждната му опитностъ или да ликвидира съ тази сѫдба, тогава той бива взетъ отъ тамъ и поставенъ на друго място, кѫдето ще намѣри подходящитѣ условия за своето растене и развитие по това време. Или пъкъ, той може да бѫде повърнатъ назадъ за нѣколко години и следъ това отново да се роди въ сѫщото семейството, по това време, когато вече нужднитѣ за него условия сж създадени.

Но има и една причина за детската смъртностъ, която лежи много по-далече, а именно въ предишнитѣ сѫществувания; и за да се разбере тази причина, нужно е да знаемъ какво става при смъртта и непосрѣдствено следъ нея. Когато единъ духъ напуска своето физическо тѣло, той взема съ себе си астралното, умственото и етерното тѣла, последното отъ които е носителя на картинитѣ отъ миналия животъ. Тѣзи картини се отпечатватъ отъ етерното върху астралното тѣло въ продължение на първите три и половина дни непосрѣдствено следъ смъртта. Тогава астралното тѣло става решаващъ факторъ при опредѣляне сѫдбата на човѣка въ чистилището и първото небе. Поуката отъ

страданието, изпитано при пречистването на злото, и отъ щастието, изпитано при съзерцанието на доброто, направени въ предишния животъ, се пренася въ следния животъ като съзнание, което предпазва, човѣка отъ постоянно повторяне грѣшките на миналите му животи и го подтиква да прави това, което му е носило радост и щастие.

Сега, когато тритѣ и половина дни следъ смъртъта сѫ прекарани отъ човѣка въ миръ и спокойствие, тогава той е способенъ да се съсредоточи много по-добре върху отпечатването картиникът, спомените отъ миналия му животъ и затова отпечатъка имъ върху астралното тѣло ще бѫде по-дълбокъ, отколкото ако той бѣ смущаванъ отъ истеричните плачове на него-вите близки или поради нѣкая друга причина. Тогава той ще почувствува много по силно щастието и страданието, дошли като последствие на доброто и злото, въ чистилището и въ първото небе; и въ следващите животи това живо чувство ще му говори съ непогрешимъ гласъ; доброто което той е направилъ, ще изгражда въ него единъ все повече и повече алtruистиченъ характеръ. Обаче, когато единъ човѣкъ минава отвѣдъ поради нѣкаква внезапна катастрофа, като напр. въ една многолюдна улица, при една желѣзопътна катастрофа, пожаръ въ театъръ и т. н или при други мжителни обстоятелства, тогава, естествено, той не ще има възможност да се съсредоточи добре; сѫщото нѣщо ще бѫде ако той загине на бойното поле, въ време на война. За да не изгуби той опитността, почерпена въ този животъ, поради особения характеръ на неговата смърть, Закона за Причинността предвижда тукъ известна компенсация.

Съсредоточението е сѫщо така невъзможно когато близкиятъ на единъ умиращъ, намиращи се при него въ смъртната стая, избухватъ въ истерични ридания въ време, когато духътъ минава отвѣдъ, и продължаватъ да правятъ това въ следващите нѣколко дни. Духътъ, който по това време се намира въ извѣнредно близъкъ досѣгъ съ физическия свѣтъ, ще бѫде много смутенъ отъ скрѣбъта на скѫпите нему сѫщества и не ще бѫде способенъ да концентрира своето внимание върху съзер-

цанието на миналия си животъ, и поради това отпечатъка, направенъ върху астралното тѣло, нѣма да бѫде тѣй-ясень и дълбокъ, както би било ако заминаващия си духъ бѣ оставенъ въ миръ и спокойствие. Следователно, страданията въ чистилището нѣма да бѫдатъ тѣй-силни, нито пъкъ радоститѣ въ първото небе ще бѫдатъ тѣй-голѣми, както въ други случаи, и затова когато „азътъ“ се върне наново въ земния животъ, той ще е изгубилъ една част отъ своята опитностъ, придобита презъ миналия животъ. Това ще рече, че гласътъ на съвестъта нѣма да му говори съсъ сѫщата сила, както би било ако духътъ не бѣ смущаванъ отъ надгробнитѣ ридания.

За да може „азътъ“ да бѫде компенсиранъ за тази загуба, той обикновено бива поставенъ да се роди между сѫщите близки, които сѫ скърбили за него, и отново бива взетъ отъ тамъ още въ детската възрастъ. Той влиза въ астралния свѣтъ, но не може да отиде по-високо отъ първото небе, защото не е отговоренъ за своите дѣла повече, отколкото едно неродено още дете е виновно за болките, които причинява на майка си съ движенията си въ нейната утроба. Следователно, детето не минава презъ чистилището. Това, което не е заживѣло, не може да умре, следователно, астралното тѣло на детето, заедно съ ума, ще бѫдатъ запазени до новото раждане, и по тая причина подобни деца често могатъ да си припомнятъ предишния животъ. Понеже „азътъ“ не може да се издигне до второто и третото небеса, тѣй като умътъ и астралното тѣло не сѫ били родени и не могатъ да умратъ, той просто очаква въ първото небе до времето, когато ще му бѫде даденъ новъ случай за въплъщение. Когато едно лице умира въ единъ животъ при гореописанитѣ неблагоприятни условия, ражда се пакъ и въ последующия животъ то умира още като дете, тогава, намирайки се въ първото небе, то бива учено на последствията отъ страститѣ и желанията, за да може да вземе тукъ уроцитѣ, които сѫ били предназначени за живота въ чистилището. За тѣзи деца първото небе е едно място за очакване, въ което тѣ живѣятъ отъ една до двадесетъ години; и все-

такъ, то е и нѣщо повече отъ това защото и тук „азътъ“ може да учи и напредва.

Когато едно дете умира, почти винаги има нѣкои негови близки отвѣдъ, които го очакватъ и посрещатъ; вънъ отъ това, има сѫщо души, които сѫ обичали да се грижатъ за децата презъ земния си животъ и за които и сега е удоволствие да се грижатъ за намѣрилите се въ съвсемъ нова обстановка малки. Извѣнредната пластичност на астралната материя я прави годна за образуването (чрезъ мисъльта) на най-красиви живи играчки за децата и така тѣхния животъ представлява една красива игра. Въпрѣки това, възпитанието имъ не е изоставено. Тѣ биватъ разпределени на класове съобразно темперамента имъ, но безъ да се взема подъ внимание възрастъта. Въ астралния свѣтъ има удобства за даване предметно обучение на децата относно влиянието на добрите и лошите чувства върху поведението и щастиято на човѣка. Тѣзи уроци получаватъ неизгладимъ отпечатъкъ върху чувствителното астрално тѣло и оставатъ съ него следъ новото раждане. Така детето се ражда съ съответно развито съзнание, за да може да продължи своята еволюция. Много хора, които живѣятъ единъ благороденъ животъ, дължатъ това до голѣма степень на факта, че сѫ минали презъ подобна школовка въ астралния свѣтъ.

Понеже въ миналото хората сѫ били много войнствени и, по причина на своето невежество, съвсемъ безгрижни за състоянието въ което тѣхните близки сѫ минавали презъ вратата на смъртъта, смущавайки ги съ плачовете си край смъртното легло, (последните сѫ били може би много по-малко отъ тѣзи, паднали на бойното поле) всичко това прави необходима голѣмата детската смъртност. Обаче, когато човѣчеството достигне до едно по-правилно схващане, и разбере, че ний трѣбва да се отнасяме съ извѣнредно внимание къмъ близките си, когато минаватъ отвѣдъ, като пазимъ да не ги смущаваме съ плачъте си и като ги подпомагаме бидейки спокойни и молитвено настроени, детската смъртност ще намалѣе много въ сравнение съ днешно време.

ГЛАВА IV

Астрологията и детето

„БОГЪ Е СВѢТЛИНА“, казва Библията; и ние не можемъ да имаме по-ясна и по-пълна представа за Неговата вездесѫщност и за начина на Неговото проявление, отъ тази, за изразъ на която служатъ горните думи. И най-осъвършенстваниятъ телескопи не могатъ да достигнатъ границите на Свѣтлината, макаръ и да ни разкриватъ безчетъ звезди, намиращи се на разстояние милиарди километри далечъ отъ земята. Ние и днесъ можемъ да се запитаме, като Псалмопѣвеца на древността: „Кѫде да се скрия отъ Твоето присѫствие? Ако се издигна въ Небесата, Ти си тамъ. Ако слезя въ ада, (еврейската дума употребена въ този случай означава гробъ, задгробенъ миръ, а не адъ) Ти си тамъ. Ако взема крилата на зората и отида до най-далечните краища на океана, и тамъ ще ме намѣри Твоята ржка“.

Когато, въ зората на живота, БОГЪ ОТЕЦЪ изрече СЛОВОТО, и СВЕТИЯТЪ ДУХЪ се носише върху водите на еднородната ПЪРВИЧНА МАТЕРИЯ, първоначалната ТЪМНИНА се превърна въ СВѢТЛИНА. Това е, следователно, първата проява на Божеството, и затова старателното проучване принципите на Свѣтлината ще разкрие за мистичната интуиция единъ чуденъ изворъ на духовно прозрение. Понеже това би ни отвлякло много далечъ отъ нашия предметъ, ний нѣма да влизаме тукъ въ подробно обяснение на тази тема, а ще се постараемъ да дадемъ само една основна идея за оня Божественъ Животъ, който изпълва човѣшкиятъ организъмъ и го подтиква къмъ дейностъ.

Наистина, Богъ е ЕДИНЪ и недѣлимъ. Той обгръща въ себе си всичко, което съществува, сѫщо тъй,

както свѣтлината съдържа въ себе си всички цвѣтове. Но Той се явява троиченъ въ своята проява, както безцвѣтната свѣтлина се разлага на три основни цвѣта: синъ, жълтъ и червенъ. Наблюдавайки тия цвѣтове, ний трѣбва да знаемъ че тѣ символизиратъ: Отца, Сина и Светия Духъ. Тѣзи три основни лжчи на Божественния Животъ изхождатъ, радиранъ отъ слънцето и произвеждатъ живота, съзнанието и формата върху всѣки единъ отъ седемтѣ носители, проводници на свѣтлината, планетитѣ, наречени въ писанието „Седемтѣ Ангели предъ Престола“. Тѣхните имена сѫ: Меркурий, Венера, Земя, Марсъ, Юпитеръ, Сатурнъ и Уранъ. Закона за тѣлата доказва, че Нептунъ не пренадлежи къмъ нашата слънчева система и читателя може да провери въ „Популярна Научна Астрология“ отъ сѫщия авторъ математичното доказателство на това твърдение.

Всѣка една отъ седемтѣ планети получава свѣтлина отъ слънцето въ различна степень, съобразно съ нейната близостъ до централната орбита и съдържанието на нейната атмосфера. Сѫществата, обитаващи всѣка отъ тѣзи планети, съобразно съ степента на своето развитие, иматъ афинитетъ къмъ едни или други слънчеви лжчи. Тѣ погльщатъ цвѣта или цвѣтовете, къмъ които сѫ склонни, а останалата част отразяватъ къмъ другите планети. Отразените по тоя начинъ лжчи носятъ съ себе си единъ импулсъ отъ природата на сѫществата, съ които тѣ сѫ били въ съприкосновение.

По този начинъ Божествениятѣ Свѣтлина и Животъ идватъ до всѣка планета или направо отъ Слънцето, или отразени отъ нейните шестъ сестри планети; и както пролѣтниятъ зефиръ, който полъхва надъ разцѣфелитѣ полета, носи върху своите тихи невидими криле смѣсеното благоухане на безброй цвѣти, сѫщо така и най-нежните, най-слабите влияния, идващи отъ звездната градина на Бога, ни носятъ смѣсените импулси на всички духове. И въ тая многоцвѣтна свѣтлина ние живѣемъ, движимъ се и сѫществуваме.

Лжчите, които идатъ направо отъ слънцето, сѫ източникъ на духовно просвѣтление; отразените отъ дру-

гитѣ планети лжчи спомагатъ за развитие на съзнанието и за нравственото осъвършенствуване; а лжчите, които отразява луната, опредѣлятъ физическия растежъ.

Но както всѣка планета може да възприеме определено количество отъ единъ или нѣколко цѣнта, съобразно степеньта на развитие, която живота е достигналъ на нея, сѫщо така и всѣко отдѣлно сѫщество на земята, било то минералъ, растение, животно или човѣкъ, може да погълне и усвои само известно количество отъ различнитѣ лжчи, които падатъ върху земята. Остатъка нѣма да може да действува върху тѣхъ или произвежда действие, подобно на това, което свѣтлината и цвѣтоветѣ произвеждатъ върху слѣпитѣ. Следователно, когато човѣкъ се връща на земята за да пожъне това, което е съялъ въ предишнитѣ си животи и да съе отново съмената, които ще дадатъ неговата бѫдеща опитностъ, звезднитѣ лжчи въздействуватъ по различенъ начинъ върху всѣки отдѣленъ индивидъ. Звездитѣ сѫ небесния часовникъ, който отмѣрва годинитѣ; луната ни посочва месецитѣ, които благоприятствува за събене и жътва. Така науката Астрология е една основна истина въ природата, съ грамадно значение за духовния растежъ на човѣка.

Детето представлява една тайна за всички; ний можемъ да узнаемъ неговите склонности само когато тѣ бавно започватъ да се оформяватъ като черти на характера, обикновенно тѣхното обуздаване е вече трудно, щомъ лошите навици сѫ се сформирали и младежа е стѣпилъ на наклонената плоскостъ. Хороскопа, съставенъ за момента на раждането, по единъ наученъ начинъ показва наклонноститѣ на детето къмъ добро или зло, и ако родителитѣ пожертвуваха нужните за изучване езика на звездитѣ, време и грижи, тѣ ще могатъ да принесатъ неоценима полза на детето, повѣрено тѣмъ, поощрявайки добритѣ стремежи и парализирайки наклонноститѣ къмъ злото, преди тѣ да сѫ се оформили въ навици.

Не трѣбва да се мисли, че човѣкъ трѣбва непременно да познава висшата математика, за да може да състави единъ хороскопъ. Мнозина съставятъ хороскопа по единъ толкова забѣрканъ начинъ, той бива „тѣй-

страшно и чудно направенъ", че става неразбираемъ както за другите, така и за самия му авторъ; докато пъкъ единъ прости чертежъ, удобенъ за по-лесно разбиране, може да биде построенъ отъ всѣки, който може да събира и изважда. Този начинъ за съставяне на хороскопа е грижливо изясненъ въ „Популярна Научна Астрология“, която съдържа пълно изложение, макаръ и опростено и съкратено, на този въпросъ. И родителите, които иматъ при сърце благополучието на своите деца, трѣбва да се стремятъ да научатъ сами да съставятъ хороскопа на своите деца. Даже когато тѣхната сръчност не може да се сравни съ тази на професионалния астрологъ, тѣхното интимно познаване природата на детето и дълбокиятъ имъ интересъ ще компенсиратъ предостатъчно неопитността имъ и ще имъ дадатъ възможностъ да проникнатъ по-дълбоко въ характера на детето чрезъ неговия хороскопъ. По тоя начинъ ний всички ще дойдемъ до едно ясно съвпадение на това какъ да изпълнимъ родителския си дългъ и ще дадемъ по-силенъ тласъкъ за развитието на духовните сили въ душата, повѣрена на нашите грижи.

ЕДИНЪ ПРИМѢРЪ

ЗАБЕЛЕЖКА: Следващия примеръ е една илюстрация за прилагане на розенкройцерските принципи при възпитаването на децата въ единъ отдѣленъ случай. Той е взетъ изъ отдѣла „Въпроси и отговори“ на розенкройцерското списание „Rays From The Rose Cross“ отъ септемврий 1916 год.

Въпросъ: Четохме хороскопа на Маргарита въ списанието отъ този месецъ. Ние го очакваме и не можемъ да ви изкажемъ благодарността си за това. (Детето е на три и половина година).

Енергията, която тя изразходва въ ущърбъ на спокойствието си, е очевидна. (Слънцето е въ съвпадъ съ Марсъ и въ квадратъ съ Уранъ). Всѣки опитъ да

я укротимъ бива посрещнатъ отъ нея съ силно противодействие, едновременно психическо и физическо. Нашата задача е да трансформираме тази енергия, да я отправимъ по други пътища. Но какъ да направимъ това? Въ хороскопа се казва: „Бждете уверени, че вие сте започнали добре и продължавайте“. Ний проучихме въпроса, и се опитвахме да достигнемъ резултати. Тя обаче не отговаря на ласките, на увещанията съ добро и ний тъкмо преди получаването на хороскопа, бѣхме почти решили, че тълесното наказание ще бѫде единственото средство за нейното изправление. Знамъ отъ резултатите, които съмъ наблюдавалъ, че това трѣбва да стане по другъ начинъ. Обаче много нѣща, които сѫ възможни въ училището, не могатъ да се приложатъ въ дома, вънъ отъ това азъ не съмъ запознатъ съ методите за възпитанието на деца отъ възрастта на Маргарита. Г-нъ Р. е чель много авторитети по възпитанието и всички тѣ забраняватъ тълесното наказание, обаче никой отъ тѣхъ не казва какво да се употреби вместо него. Отъ разсѫждения детето не разбира.

Какъ ще можемъ да си осигуримъ нейното послушание безъ физическо наказание? Ний държимъ на думата си за най-малкото нѣщо, което сме й обещали за поощрение и тя винаги помни това, обаче наградитъ създаватъ въ нея единъ видъ самолюбие.

Ако вие можете да ни дадете единъ конкретенъ примѣръ, да ни посочите единъ методъ, една идея—какъ и какво да правимъ въ случая. Повече отъ всичко на свѣта ний се нуждаемъ отъ силата да можемъ да извършваме това чудо, наречено трансформация на душевните сили, и азъ мисля, че да за може това да стане, макаръ и да ни бѫде тежко, ний бихме могли да посрещнемъ, безъ да се оплакваме, даже и неблагодарността на детето. Но, честна дума, ний не знаемъ какво да правимъ.

Отговоръ: Има деца, съ които ние по-трудно можемъ да се справяме. Въ сѫщностъ, ний трѣбва да се радваме, когато имаме деца като Маргарита, защото тѣ сѫ надарени съ силенъ духъ и индивидуалност. Тѣй наречените добри деца, които сѫ образецъ на държа-

не и послушание, фактически ще ни създадатъ много повече грижи, поради липсата на инициатива въ тъхния характеръ. Упоритите деца съ склонни винаги да пробиватъ самостоятелно своя пътъ въ живота и да черпятъ опитност, било направо, чрезъ животъ на благородни дѣла и истинска служба, било пъкъ косвенно, чрезъ единъ животъ на лоши прояви, които отпосле биватъ изправени и трансформирани въ чистилището. Обаче доброто дете, което никога не е създало на родителите си една неприятност е твърде склонно да върви и занапредъ по сѫщия пътъ, като мине живота си безъ да направи нито добро нито зло.

Вие си спомняте отъ Откровението какво говори Духътъ на седемътъ църкви. Нѣкои отъ тѣхъ получаватъ похвала, други — укори, но най-страшното, най-позитивното обръщение било отправено къмъ една отъ църквигъ съ следнитъ думи: „Бихъ желалъ да си или студенъ или топълъ. А ти понеже си хладъкъ, а не си нито студенъ нито топълъ, ще те изхвърля отъ устата си“. Ако съществува характеръ, който е твърдо, непоколебимо утвърденъ въ пътя на добродетельта, то това е единъ обрънатъ лошъ човѣкъ, защото аксиома е че „колкото по голѣмъ е грѣшникътъ, толкова по-голѣмъ бива и свѣтецъ“. Този, който върви смѣло по пътя на порока, ще бѫде сѫщо така смѣль и непоколебимъ по пътя на добродетельта, когато неговите стжпки се обрънатъ назадъ. Обаче хладките хора, които не съ нито топли нито студени, ще ни създадатъ най-много мѫчинотии. Затова вий не трѣбва да се страхувате никакъ за Маргарита. Въ края на краишата тя ще завърши много благополучно. Само една силна душа има подобни конфигурации (аспекти), и показва такава твърда последователност.

Сега относно метода за направляване нейните стжпки по пътя на доброто. Азъ намирамъ, че по-добре ще бѫде да се не държи смѣтка и за най-малките простжпки, освенъ чрезъ нѣкой увещания, отправени ѝ понѣкога, като напримѣръ: „Не искамъ да правишъ това или онова; добрите момичета никога не постъпватъ така или така; и ти не трѣбва да карашъ другите да мислятъ, че не си добра“. Ако не дадете просторъ на

детето, имайки предъ видъ факта че етерното тѣло се намира въ процеса на формирането си въ течение на първите седемъ години, вие ще сгрѣшите. Това тѣло е носителя на навиците. Следователно, детето образува единъ навикъ следъ други, отказвайки се отъ старите почти тѣй-бързо, както бързо се формиратъ и нови такива.

Като имате това предъ видъ, вие ще избѣгвате непрестанното корегиране погрѣшките на детето, защото това притѣпва неговото внимание, нужно за тия случаи, когато вие ще трѣбва да настоявате за истински важни нѣща, прокарвайки неотклонно една опредѣлена линия на поведение, нуждна за неговото добро. Когато дойдете до едно такова положение, вие трѣбва да знаете кои нѣща детето особено обича по отношение храната, игрите, облеклото извѣнкѫщните му удоволствия. Тогава винта трѣбва да бѫде поставенъ, отначало леко и внимателно, но съ все по-вече засилващъ се натискъ, докато целта, която гоните, бѫде постигната. Едно подрастващо дете никога не трѣбва да бѫде лишенено отъ своята храна, обаче това, което му е необходимо, може да му бѫде дадено безъ добавъчните сладки нѣща, които то обича; напълно допустимо е тогава да се извикатъ въ него „мжките на Тантала“, като поставимъ на масата горепоменатите сладки нѣща и го оставимъ да гледа какъ майката и бащата се наслаждаватъ, изразявайки външно своето удоволствие, като ядатъ баници и медъ, които сѫ отъ казвани на непокорния, докато той или тя се съгласи да прави това, което се изисква. Ний намираме, че това е единъ отъ най-успѣшните начини за да си осигуримъ послушанието на детето. Ако детето обича много да бѫде облечено хубаво, имайте една грозна дреха или костюмъ, които то трѣбва да носи когато е непослушно. Тогава то нѣма да иска да излиза навънъ при своите другари или, ако излиза, тѣ скоро ще откриятъ причината за грозното му облекло и съ свойствената на децата жестокостъ ще се надсмиватъ и подиграватъ на малкия виновникъ, който ще се бои отъ това много повече, отколкото отъ всичко друго, което мама може да направи. Притискайки го по такъвъ начинъ, този

психически винът много скоро ще го застави да стане послушенъ, молейки се щото „грознитъ дрехи да бждатъ смиренни“.

Има много подобни начини, насочени къмъ същата цель, които живота самъ ще подскаже на родителите. Обаче такива изправителни мърки тръбва да бждатъ прилагани много наредко и като последно средство, иначе детето ще загрубъе и привикне къмъ тъхъ. Обикновенно, ние тръбва да апелираме къмъ неговата любовъ къмъ родителите, къмъ желанието му другите да мислятъ добре за него, и къмъ разума, доколкото той може да се прояви въ него.

Прераждането и Закона за Причинността

Има само три достойни за внимание теории, създадени за разрешение тайната на живота и смъртъта.

Въ предшествуващите глави¹⁾ ние очертахме, до известна степенъ, една от тези три теории — тази за прераждането, заедно съ придружаващия я законъ за Причинността²⁾. Може би не ще е излишно да сравнимъ теорията за прераждането съ другите две теории, съ огледъ да установимъ тъхната относителна обоснованостъ въ природата. За окултиста тукъ въпросъ не съществува. Той не казва че „върва“ въ него (прераждането), както и ние не казваме, че „върваме“ въ разцъфването на розата, въ това, че ръката тече или въ дейността на нѣкои видимъ деятели въ материалния свѣтъ, който е постоянно предъ очите ни. Ний не казваме че „върваме“ въ тия нѣща; ний казваме че ги „знаемъ“, понеже ги виждаме. Също така истинският окултистъ може да каже „знамъ“ за прераждането, закона за Причинността и тъхните следствия. Той вижда „Рза“³⁾ и може да проследи неговия пътъ следъ като той, при смъртъта, се е раздѣлилъ съ физическото тѣло, та чакъ докато той се появи наново на земята, чрезъ едно ново раждане. Следователно, нему не е нужно никакво „върване“. За задоволяването на другите, обаче, добре ще е да изследваме тези две теории за живота и смъртъта, за да можемъ да дойдемъ до едно разумно заключение.

Всѣки великъ законъ въ природата трѣбва непременно да бѫде въ хармония съ всички други нейни закони. Следователно, отъ голѣма полза за изследователя ще бѫде да проследи тези теории въ тъхните

1) Настоящето е извлечение изъ книгата на Максъ Хайндель „Rosikrucian Cosmo-conception“.

2) Карма.

3) Истинскиятъ човѣкъ, — духътъ.

отношения съ това, което е прието отъ всички за „общепознати закони на природата“. Въ връзка съ това, ние първомъ ще формулираме тѣзи три теории:

1) Материалистическата теория твърди, че живота е едно пътешествие, което почва отъ майчината утроба и трае до гроба; че умът е резултатъ на известни движения на материята; че човѣкъ е най-висшето сѫщество въ космоса; и че неговото съзнание изчезва съ разпадането на тѣлото му при смъртта.

2) Теологичната теория, тази на официалната църква, твърди, че при всѣко раждане една новосъздадена душа, току що излѣзла изъ рѣбре на Бога, влиза въ арената на живота, минавайки отъ невидимо въ видимо сѫществуване, следъ като премине презъ вратата на раждането; че въ края на единъ малъкъ периодъ време — живота въ физическия свѣтъ — тя минава презъ вратите на смъртта въ невидимото отвѣдъ, отъ гдето вече никога се не връща; че нейното щастие или нещастие тамъ е предопределено за цѣлата вѣчност отъ нейните действия въ продължение на безкрайно малкия периодъ време между раждането и смъртта.

3) Теорията за прераждането учи, че всѣка душа е една недѣлма частъ отъ Бога, съдържаща всички божествени възможности, както съмето съдържа растението; че посредствомъ последователни превъплъщения въвъ все повече оствършенствуваще се физическо тѣло, спящитѣ възможности постепенно се превръщатъ въ динамически сили; че нищо не се губи въ този процесъ и че цѣлото човѣчество, въ края на краищата, ще достигне целта си — съвършенство и единение съ Бога.

Сравнявайки материалистическата теория съ общепознатите природни закони, ние намираме, че запазването, както на материята, така и на силата, е единъ напълно установенъ фактъ. Ний знаемъ сѫщо, че силата и материята сѫ нераздѣлни въ физическия свѣтъ. Това е въ противоречие съ материалистическата теория, която твърди, че умът и съзнанието изчезватъ при смъртта. Щомъ нищо не може да се унищожи, тогава и съзнанието не може да изчезне. Още повече че съзнанието е нѣщо по-висше отъ материята; то моделира физиономията така, че тя се явява като отражение или огледало на съзнанието. Доказано е, че частиците на нашите

тѣла се постоянно смѣнятъ; че въ течението на седемъ години най-много, става пълна смѣна на всички атоми въ физическото тѣло на човѣка. Ако материалистическата теория бѣ вѣрна, съзнанието би трѣбвало да претърпи сѫщо така пълна промѣна, паметта за миналото би трѣбвало да изчезне, така, че човѣкъ въ никой случай не би могълъ да си спомня нѣщо станало преди повече отъ седемъ години. Известно е, обаче, че действителността не е такава. Ние можемъ да си спомняме събитията на детинството си. Голѣма част отъ най-обикновенните случаи въ живота, макаръ и забравени отъ обикновенното съзнание, сѫ били точно възпроизвеждани въ едно бѣрзотечаше видение на цѣлия животъ — нѣщо разказано отъ удавници следъ като живота имъ е биль възърнатъ. Подобни опитности, преживѣни въ време на трансъ, сѫ сѫщо така широко известни. Материализма не може да даде обяснение на тѣзи състояния на под- и свѣрхъсъзнание. Той ги игнорира. При днешното състояние на научните изследвания, когато най-висшите представители на науката сѫ установили, вънъ отъ всѣкакво съмнение, истинността на тѣзи явления, смѣлостта да се отричатъ е единъ сериозенъ недостатъкъ за една теория, целяща да разреши най-великата задача на живота — самия Животъ.

Ний можемъ, следователно, спокойно да отминемъ материалистическата теория, като несъстоятелна да разгадае тайната на живота и смъртъта и да обърнемъ вниманието си къмъ следващата теория.

Едно отъ най-главните възражения срещу ортодоксалната теологична доктрина на официалната църква, така както тя е изложена, е нейната непоследователност. Отъ многото милиарди души, създадени отъ Бога отъ първата появя на човѣка на земята, даже ако тая появя не датира отъ повече отъ 6000 години, само незначителното число 144,000 ще бѫдат спасени! Всички останали ще бѫдат измързани безъ край презъ цѣлата вѣчностъ! Сатаната ще има властъ надъ тѣхъ завинаги. Тукъ не може да ни помогне и цитата изъ Буда: „Ако Богъ позволява сѫществуването на една такава мизерия, то Той не може да бѫде добъръ, и ако Той е неспособенъ да я отстрани, Той тогава не е Богъ“.

Въ природата нѣма нищо подобно на единъ такъвъ методъ на творение, при който почти всичко съз-

дадено да е обречено на такава зла съдба. Теолозите искат да кажат, че Богъ желае спасението на всички и че му е неприятно погиването на когото и да било и за тая цель е даль своя единороден Синъ, но, въпреки всичко това, „великият планъ за спасението“ пакъ не успява!

Ако единъ трансатлантически параходъ, носещъ на борда си 2000 души, даде съобщение че потъва, ще считаме ли ний за „великъ планъ за спасение“ отправянето въ помошъ на една моторна лодка, която може да вземе само двама или трима души? — Не, разбира се. По-право то би могло да се нарече „планъ за погубване“, защото не сж взети нуждните мърки за спасението поне на по-голъмата часть отъ загиващите.

Но „планът за спасение“ на теолозите е много по-лошъ и отъ този, защото двама или трима на две хиляди е една безкрайно по-голъма пропорция, отколкото е тая въ ортодоксалния теологичен планъ за спасение само на 144,000 отъ всички милиарди създадени души. Ний можемъ смѣло да отхвърлимъ и тази теория като невѣрна, защото е безмислена. Ако Богъ бѣше всемѣдъръ, Той би създаль единъ много по успешенъ планъ. И така е въ действителностъ, а гореизложеното е само една теория на теолозите. Ученietо на Библията е съвсемъ друго, както и ще докажемъ.

Ще се обѣрнемъ сега къмъ учението за прераждането, което изисква единъ бавенъ процесъ на развитие, подтикванъ напредъ съ една безкрайна настойчивостъ, въ течение на последователни въплощения въ все по-съвършени форми, така че, съ течение на времето, всички ще достигнатъ една степенъ на духовно развитие, каквато днесъ не можемъ даже да си представимъ. Нѣма нищо неразумно нито трудно за възприемане въ една такава теория. Накаждо и да се обѣрнемъ, на всѣкїдже въ природата ние ще намѣримъ този стремежъ къмъ осъвършенствуване, проявяванъ по единъ бавенъ, но настойчивъ начинъ. Ние не ще намѣримъ внезапно сътворение и разрушение, както това се изисква отъ теолозите, а ще намѣримъ „еволюция“.

Еволюция е „историята за напредъка на духа въ течение на времето..“ Навсѣкждѣ, разглеждайки около мѧсъ различните явления въ вселената, ние ще откриемъ, че пътът на еволюцията представлява една

спирала. Всъки кръгъ на спиралата представлява единъ цикълъ. Всъки цикълъ се губи въ следующия, както кръговетъ на спиралата следватъ непосрѣдствено единъ следъ други, защото всъки цикълъ е прямъ резултат отъ предшествуващия го и е творецъ на ония по-висши състояния, които ще го последватъ.

Една права линия представлява само движението на една точка. Тя има само едно измѣрение въ пространството. Теорията на материалистите, и тая на теолозите е аналогична на тази линия. Материалистите поставятъ началото на линията на живота при раждането, и, за да бѫдатъ последователни, часа на смъртъта трѣбва да означи нейния край. Теолозите започватъ своята линия съсъ създаването на душата току преди раждането. Следъ смъртъта тази душа продължава да живѣе, като нейната сѫдба е безвъзвратно предопредѣлена отъ дѣлата ѝ въ продължение на нѣколко кратки години. Нѣма никакво връщане назадъ, за да може грѣшките да бѫдатъ поправени. Линията върви право напредъ, обоснована на едно минимално количество опитностъ, безъ да се допуска никакво издигане на душата следъ смъртъта.

Естественото развитие нѣма да следва една права линия, както тѣзи две теории допускатъ; то не ще върви и по единъ кръгообразенъ путь, защото тогава живота вѣчно би се движилъ въ кръга на едни и сѫщи опитности, безъ да излиза вѣнъ отъ двуизмѣрното пространство. Всички нѣща се движатъ въ развиващи се кръгове, и, за да могатъ да използватъ всички условия за развитие, намиращи се въ нашия триизмѣренъ свѣтъ, необходимо е развиващиятъ се животъ да следва триизмѣрниятъ путь, — спиралата — която върви непрестанно нагоре и напредъ.

Ако погледнемъ на най-малкото и скромно растение въ нашата градина, имъ пѣкъ на гигантската секойя въ гориста Калифорния съ нейните тридесетъ фута въ диаметъръ, ние ще видимъ все едно и сѫщо — всѣко стебло, клонъ или листъ сѫ изградени чрезъ постепенно растене въ една единична или двойна спирала, или въ два противоположни полюса, балансирайки се единъ другъ, подобно на прилива и отлива, на деня и нощта, живота и смъртъта и на други алтернативни, редувавщи се явления въ природата.

Да погледнемъ на джговидния небесенъ сводъ, да проследимъ блъстящите звездни изгледи и птищата на слънчевите системи — навсъкожде ще намъримъ спиралата. Напролѣтъ земята захвърля своята бѣла обивка и излиза отъ периода на почивката —нейния зименъ сънъ. Всъка една дейност въ природата е така нагласена, че да даде начало на единъ новъ животъ. Времето не спира възвежа си. Житото и плодо-ветъ биватъ прибрани отъ полето. Отново изпълненото съ трудъ лѣто отстъпва на тишината и бездействието на зимата. Отново снѣжната покривка обгръща земята. Но нейния сънъ не е завинаги; тя ще се пробуди на-ново при първия зовъ на новата пролѣтъ която ще от-бележи единъ малъкъ прогресъ за нея въ безспирния бѣгъ на времето.

Така е и съ слънцето. То изгрѣва наново всъка сутринъ, следвайки своя пътъ презъ годината.

Навсъкожде все сѫщата спирала — напредъ, нагоре, безспиръ!

Възможно ли е, щото този универсаленъ законъ, действуващъ въ всички природни царства, да не е валиденъ и за живота на човѣка? Може ли земята всъка година да се събужда отъ зимния си сънъ; може ли дърветата и цветята да възобновяватъ своя животъ, а само човѣка да умира за винаги? Това не може да бѫде! Сѫщиятъ законъ, който събужда живота на растението за новъ растежъ, ще събуди и човѣка за нови опитно-сти, за по-нататъшъ напредъкъ къмъ целта на съвършенството. Следователно, теорията за прераждането, ко-ято ни учи за последователните превъплъщения въ по-степенно осъвършенствуващи се тѣла, е въ пълна хар-мония съ закона за еволюцията и съ всички природни явления, нѣщо, което не може да се каже за другите две теории.

Издателство „Братство“ — Севлиево

ДОСТАВЯ СЛЕДНИТЕ КНИГИ:

	лева
Човѣкъ и Богъ , опитъ за кратко изложение основните принципи на окултната наука и учението на Бѣлото Братство	10
Защо вѣрвамъ въ безсмѣртието на човѣка , отъ Съръ Оливъръ Лоджъ, професоръ по физика. Книгата съдържа научни доказателства за безсмѣртието на човѣка, т. е. за запазването на неговата индивидуалност следъ смѣртъта на физич. му тѣло. Сѫщата, подвѣрзана	30
Възпитанието на детето споредъ Розенкройцеритъ отъ Максъ Хайндель, книга нуждна за всѣки родител и възпитател	10
Езотерическо християнство , (Малкитъ мистерии) — или скритата страна на християнството, отъ Анна Безантъ	45
Хирология (Хиромантия) — съ 51 фигури, отъ В. А. Вреде. Ржководство за узнаване на човѣшкия характеръ, способности и сѫдба по линията и формата на ржката	40
Четене характера, темперамента и болестнитѣ предразположения по лицето (съ 34 фигури), отъ Д-ръ Гастонъ Дюрвиль и Д-ръ Анри Дюрвиль	55
Астрология , отъ Сефариаль, наука за узнаване човѣшките способности, наклонности и сѫдба по положението на планетите въ момента на раждането.	40
Фитотерапия , (лѣкуване съ треви), отъ Карлъ Кантъ, способъ за лѣкуване на болестите съ беззредни растения по основ. закони на природния методъ,	60
Лѣкуване съ треви , съставилъ Хр. Досевъ.	12
Да ядемъ ли месо , отъ Д-ръ Келогъ	30
Пионери на вегетарианството или етика на храната, отъ Христо Досевъ.	15
Българска вегетариянска кухня , ржководство за готовене безмесна храна, отъ Р. М. Стефанова и Илия Стефановъ. Съдържа 238 рецепти за вегет. ястия.	15

Книгите се доставятъ въ предплата съ наши пощенски разноски, и съ наложенъ платежъ — съ разноски за сметка на купувача.

Искайте безплатния ни каталогъ